

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. de leden van de vaste commissie voor Klimaat en Groene Groei
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum : 9 februari 2026
Onze referentie : 2026/MW/rvb/007
Onderwerp : begrotingsbehandeling Klimaat en Energie februari 2026

Geachte leden,

Het kabinet Jetten staat op het punt van start te gaan met grote opgaven voor Nederland. Het rapport Wennink benadrukt dat duurzame en strategische keuzes nodig zijn om het investeringsklimaat te versterken en economische groei te borgen. Europa, en daarmee Nederland, dreigt achterop te raken bij de Verenigde Staten en China, met gevolgen voor concurrentiekracht, strategische autonomie en veiligheid. Een sterke, concurrerende en groene industrie is cruciaal om dit tij te keren. Tegelijkertijd laat onderzoek zien dat het huidige beleid contraproductief uitpakt. Tussen 2014 en 2022 daalde de CO₂-uitstoot van de Europese industrie met 14%, maar dit effect wordt vrijwel volledig tenietgedaan door een toename van CO₂-intensieve import met 13%. Nederland loopt hierin binnen Europa voorop. De oorzaak is helder: de Nederlandse energie-intensieve industrie betaalt de hoogste netto elektriciteitskosten van West-Europa. Dit ondermijnt de concurrentiepositie en leidt tot investeringsuitstel en verplaatsing van productie.

Deze situatie is het directe gevolg van nationale beleidskeuzes, zoals het stopzetten van de VCR en het afschaffen en slechts deels herstellen van de IKC. Voor een gelijk speelveld is structureel € 1 miljard per jaar nodig voor een volwaardig VCR-alternatief en een versterkte IKC. FME constateert dat het kabinet in het coalitieakkoord € 505 miljoen voor de IKC en € 495 miljoen voor de envelop elektriciteitskosten voor de (basis)industrie reserveert en herkent hierin een oplossing voor de VCR. Het is nu van belang dat hiervoor brede steun in de Tweede Kamer wordt georganiseerd.

Nederland is het enige Europese land met een nationale CO₂-heffing boven op het ETS. Hoewel de tarieven zijn verlaagd leidt instandhouding van de heffing tot investeringsonzekerheid. De voorgenomen afschaffing van deze heffing door het nieuwe kabinet is noodzakelijk om het signaal af te geven dat Nederland een aantrekkelijk vestigingsland wil blijven voor industriële investeringen.

De snel oplopende netkosten een structurele bedreiging. Deze verdubbelen richting 2040 naar meer dan € 12 miljard per jaar. Zonder ingrijpen leidt dit tot onaanvaardbare kostenstijgingen voor bedrijven. Om dit te voorkomen is structureel ongeveer € 3 miljard per jaar nodig, onder meer door (delen van) de energietransitie publiek te financieren en de netkosten voor alle gebruikers te verlagen.

In dit kader pleit FME voor:

- Steun voor het kabinet om de IKC-regeling te verhogen, verbreden tot en met 2035 en hiervoor € 505 miljoen per jaar te reserveren. FME roept op om een deel van de middelen naar voren te halen en al in 2026 en 2027 te benutten.
- Steun voor het kabinet om € 495 miljoen te reserveren voor de Envelop tegemoetkoming Elektriciteitsprijs (2028-2035) met € 495 miljoen per jaar. Ook hier roept FME op een deel van de middelen al in 2026 en 2027 uit te geven.
- Steun voor het kabinet om de wettelijke verankering van de nationale CO₂-heffing te schrappen en daarmee investeringszekerheid voor de industrie te herstellen.
- Verlaag de netkosten structureel door onder meer de kosten van het Net op Zee publiek te financieren (ongeveer € 3 miljard per jaar), wat leidt tot lagere nettatarieven voor alle gebruikers.

Verhoog, verbreed en verleng de IKC-regeling en maak deze toegankelijker

Uit het meest recente rapport van E-Bridge blijkt dat de totale elektriciteitskosten voor een grote industriële gebruiker in Nederland € 88/MWh bedragen, tegenover € 62/MWh in Duitsland en € 75/MWh in België.¹ Bij een verbruik van 1 TWh per jaar betaalt een Nederlands bedrijf daarmee € 26 miljoen meer dan in Duitsland en € 13 miljoen meer dan in België. Dit verschil ondermijnt direct de concurrentiepositie van de Nederlandse industrie (zie E-Bridge grafieken in de bijlage). De volgende maatregelen over de IKC-regeling mitigeren het ongelijke speelveld van elektriciteitskosten.

➤ Verhogen

Nieuwe Europese regels verdubbelen met terugwerkende kracht tot 2025 de groep bedrijven die in aanmerking komt voor IKC. Zonder extra budget zou dit tot een korting van ongeveer 50% voor bestaande ontvangers leiden.

➤ Verlengen

De IKC-regeling loopt in Nederland tot en met 2028, terwijl buurlanden regelingen hanteren tot ten minste 2030. De voorgenomen lange looptijd tot en met 2035, biedt Nederlandse bedrijven de noodzakelijke investeringszekerheid.

➤ Verbreden

Duitsland past een ruimere IKC toe, onder meer via de Supercap, waardoor zeer elektriciteit intensieve bedrijven meer dan 75% van de indirecte ETS-kosten gecompenseerd krijgen. Dit levert een voordeel op van ongeveer € 12/MWh ten opzichte van Nederland.

➤ Toegankelijk maken

Nederland stelt strengere voorwaarden dan buurlanden ook voor volledig geëlektrificeerde bedrijven. Dit leidt tot investeringsonzekerheid en terugvorderingsrisico's en ontmoedigt aanvragen. De IKC is bedoeld om het gelijke speelveld te herstellen; Nederland moet daarom aansluiten bij de Europese, Vlaamse of Duitse voorwaarden.

Het huidige IKC-budget bedraagt € 165 miljoen tot en met 2028. FME vraagt de kamer het kabinet te steunen de IKC-regeling te verhogen, verbreden, verlengen en toegankelijk te maken. Hiervoor is € 505 miljoen gereserveerd vanaf 2029 tot aan 2035. FME pleit ervoor een deel van dat budget al in te zetten in de periode 2026 tot 2028.

Ontwikkel een alternatief voor de VCR

Duitsland en Frankrijk hebben hun VCR niet afgeschaft en worden hierop **niet** aangesproken door de Europese Commissie. Het ongelijke speelveld blijft daardoor bestaan en neemt volgens het IBO verder toe. Nederlandse energie-intensieve bedrijven hebben een verlaging van de elektriciteitskosten nodig van € 14,9/MWh in 2025 oplopend tot € 24,1/MWh in 2030.

Nederland moet daarom een alternatief voor de vervallen VCR ontwikkelen dat voldoet aan de Europese staatssteunregels. Europese regelgeving biedt hiervoor ruimte, bijvoorbeeld door kortingen toe te staan voor specifieke netgebruikers die aantoonbaar bijdragen aan lagere netkosten.

De ACM kan hiervoor criteria vaststellen, zoals flexibiliteitskortingen of kortingen voor afname op locaties waar netverzwaring kan worden voorkomen. Daarnaast is het van belang dat Nederland samen met Duitsland, Frankrijk en Italië optrekt richting de Europese Commissie om structurele ruimte te creëren voor compensatie van energie-intensieve bedrijven. Uit onderzoek van Aurora blijkt dat voor compensatie van het verlies van de VCR ongeveer € 330 miljoen per jaar nodig is aangevuld met indexatie. FME pleit er voor de Envelop tegemoetkoming Elektriciteitsprijzen in te schakelen als alternatief voor de geschrapte VCR-regeling opdat daarmee de netkosten voor de (basis) industrie gecompenseerd kunnen worden.

¹ “[Electricity cost assessment for industrial consumers](#)”, For the Ministry of Climate Policy and Green Growth, Bonn, 01.08.2025

Schaf de nationale CO₂-heffing af

Nederland is het enige Europese land met een nationale CO₂-heffing boven op het ETS. Hoewel de tarieven zijn verlaagd, op nul gezet, zorgt de aanwezigheid van de heffing blijvend voor investeringsonzekerheid bij bedrijven. FME vraagt de kamer om steun voor het voornemen van het kabinet de heffing volledig af te schaffen.

Beperk de stijging van netkosten

De investeringsopgave van € 195 miljard tot 2040 voor de uitbreiding van het elektriciteitsnet zet de nettarieven en daarmee de energiekosten voor bedrijven zwaar onder druk. Als deze kosten volledig via nettarieven worden doorberekend, verslechtert de concurrentiepositie van de Nederlandse industrie verder.

FME roept de Kamer op de aanbevelingen uit het IBO-rapport bekostiging netcongestie te volgen en te kiezen voor een eerlijke verdeling en temporisering van netkosten. De kosten van de energietransitie kunnen niet uitsluitend bij bedrijven en huishoudens worden neergelegd, maar moeten deels uit algemene middelen worden gefinancierd. De Europese Commissie biedt lidstaten hiervoor expliciet ruimte. In dat licht pleit FME voor publieke financiering van strategische investeringen, zoals de uitbouw van Net op Zee. Het IBO adviseert hiervoor een subsidie van € 3,1 miljard in 2026 en € 3,2 miljard per jaar in 2027–2029, die richting 2040 meegroeit met de kosten. Daarnaast kunnen investeringen via Europese fondsen voor interconnectie internationaal worden gedeeld.

Geen tijd te verliezen, actie is noodzakelijk

Het nieuwe kabinet moet nu handelen. Alleen met versnelde investeringen in netcapaciteit, een eerlijke en collectieve financiering en herstel van het gelijke Europese speelveld blijven energievoorziening en energiekosten betaalbaar en betrouwbaar voor bedrijven en huishoudens. Voor direct herstel van geschrapte regelingen is € 1 miljard per jaar nodig, voor structurele verlaging van netkosten ongeveer € 3 miljard per jaar.

Nederland kan zijn klimaat- en economische doelen alleen realiseren door vergroening van de industrie, niet door krimp en een groeiende afhankelijkheid van import. Een sterke industrie is essentieel voor het verdienvermogen, de strategische autonomie en een duurzame toekomst van Nederland.

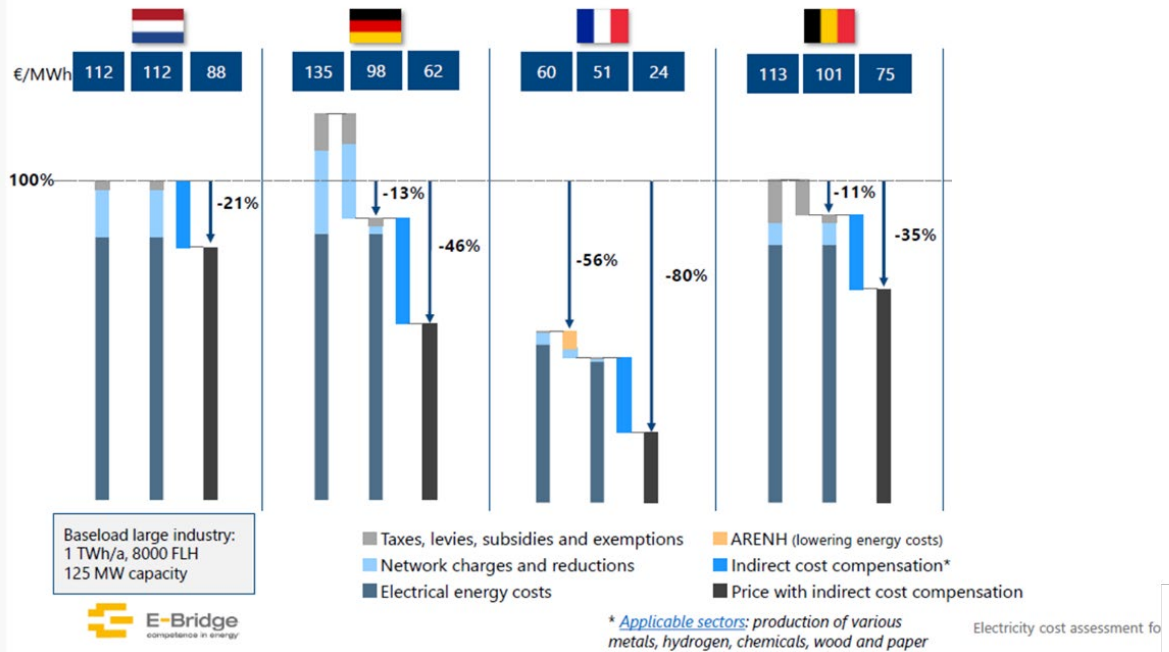
Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Laurine Bonnewits, PA-adviseur, via laurine.bonnewits@fme.nl of 06-16109092.

Met vriendelijke groet,
Vereniging FME

Marco Workel
Plaatsvervangend Algemeen Directeur

Bijlage overzicht kostenverschillen voor grootverbruikers elektriciteit

Baseload large industry: **Effective electricity costs** with and w/o indirect cost compensation in 2025



Baseload large industry: **Network charges** divided by component in 2025

